

Nyheter

Klimakrisen

Isfjell på Syd-Grønland i fjorden rundt Qaortoq. Foto: Stein J. Bjørge

Jorden blir tykkere og dagene lengre

Isblokkene på polene smelter, og vannet strømmer mot ekvator. Det forandrer formen på jordkloden og senker jordrotasjonen, ifølge ny forskning.

Pinar Ciftci

Forskningen ble publisert i Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA, skriver The Guardian.

På grunn av global oppvarming foregår det en veldig sterk avsmelting av alle verdens breer. Når jorden buler mer ut, eller blir tykkere på midten, spinner den saktere og dagene blir lengre, sier klimaforsker Tore Furevik til Aftenposten.

Isen smelter raskere nå. Forskerne undersøkte hvordan smeltingen av is påvirker hvor lange døgnene er.

Siden år 2000, da smeltingen av is økte i fart, skjedde også endringen i døgnets lengde raskere. I den nye studien fant de ut at is-

smeltingen skjer raskere nå enn det har gjort på tusen år.

Forskerne tror dette vil fortsette, og at hvert døgn vil bli omtrent 1 millisekund (ms) lengre for hvert århundre, selv om vi kutter i klimagassutslippene.

Men hvis vi ikke kutter ned på utslippene, kan døgnene bli 2,6 ms lengre for hvert århundre innen år 2100. Da vil smeltingen av is være den største årsaken til at døgnene blir lengre, mer enn effekten fra månens tidevann.

- Ikke urovekkende. - Det at dagene blir lengre, er ikke noe folk vil merke i hverdagen, sier klimaforsker Tore Furevik.

Han mener at funnene ikke er urovekkende.

- Det er et bevis på at det smelter ved polene, og at det blir mer vann rundt ekvator. Det har liten effekt på oss. Satellittnavigasjon vil bli mer påvirket, sier han.

Den raske havstigningen vil påvirke menneskeheten mer, sier han.

- Lavtliggende øyer i Stillehavet vil bli direkte påvirket av det. Norge er lite påvirket av det, fordi Skandinavia stiger fortsatt. Dermed motvirker vi havstigningen i stor grad. I mange land merker man havstigningen oftere: Det er for eksempel oftere oversvømmelser.

Hvorfor er vi skånet i Skandinavia?

- Under siste istid var Skandinavia dekket av tykk is. Omtrent som i Grønland i dag. Da den

store vekten forsvant, førte det til at Skandinavia løftet seg opp. Effekten var størst i Oslo-området, fordi det var tykkere is der. Derfor slipper vi billigere unna havstigningen.

I Skandinavia merker vi klimaforandringene i form av ekstrem nedbør på sommeren og høsten, sier han.

- En avgjørende betydning. Professor Santiago Belda ved Universitetet i Alicante i Spania, som ikke var en del av forskerteamet, sier derimot:

- Variasjonen i daglengden har ikke bare en avgjørende betydning for hvordan vi måler tid, men også for GPS og andre teknologier som styrer våre moderne liv.

Professor Patrizia Tavella, som er direktør ved BIPM (Det internasjonale byrået for mål og vekt) i Frankrike, skriver i en artikkel som følger med studien: «Konsekvensene av å miste et sekund kan få alvorlige konsekvenser for universelle datasystemer.»

Tavella refererer til satellittnavigasjonssystemer (GPS), programvare, telekommunikasjonsnettverk, global handel og romfart. Disse systemene vever sammen det teknologiske teppet som omslutter vår hverdag.

Med andre ord vil en tidsforlengelse påvirke nesten alle aspekter av vår moderne eksistens.

At dagene blir lengre, er ikke noe folk vil merke i hverdagen

Tore Furevik, klimaforsker

